N· 99

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 9. Grudnia V. S. ROKU 1808.

WILNO V. S. d. 9 listopada. Kontynuacya artykułu o ś. p. Biskupie Wileńskim. Kapituła Wileńska wdzięczna swoiemu Pasterzowi JW. Janowi Nepomucenowi Korwin Kossakowskiemu Biskupowi Wileńskiemu Kawalerowi orderu S. Alexandra Newskiego zmarłemu w Baden u wod mineralnych dnia 26 wrzesnia, i czule zasmucona z niewczesney iego straty, wspólnie z żałosną familiią sprawowała przez trzy dni pogrzebowy obchod w Kosciele Katedralnym Wileńskim w przytomności pięciu Biskupow, Delegatow od Kapituł Sąsiedzkich, Łuckiey, Zmudzkiey, i Mińskiey, licznego duchowieństwa swieckiego i Zakonnego, tudzież nayzacnieyszych Obywateli z Guberniow Wileńskiey i Grodzieńskiey. Wsrodku Kosciola wystawiony był wspaniały Katafal wedle rysunku i przy dozorze JP. Piotra de Rossi Architekta, z portretem s. p. Pasterza malowanem przez JP. Rustem Profesora w Uniwersytecie Wilenskim, dnia 26 listopada w pierwszy dzień smutnego obchodu celebrował JW. Biskup Miński i kawaler Dederko przez przyiazń, szacunek i życzliwość którą za życia dla ś. p. Biskupa Wileńskiego zachował z dwuma Prałatami z Kapituły na ten obchod przybyły przy liczney muzyce instrumentalney i głosowey. Kazanie miał JW. JX. Bogusławski Kanonik Katedralny Wileński ze słów pisma S. nayprzyzwoiciey do przymiotow ś. p. Pasterza zastosowanych z drugiey księgi Machabeuszow z Rozdziału 15 wiersza 12 w tych wyrazach. Było zaś takie widzenie, Oniasz który był wielkim Kapłanem mąż dobry i łagodny, skromny w obyczaiach, wstydliwy w spóyrzeniu, przyiemny w mowie, i który od dzieciństwa ćwiczył się w cnotach: tenże sam wyiątek pisma na Katafalu pod Trumną był wypisany. Po kazaniu, odprawił się obrządek żałobny Castrum doloris nazwany, przez JWW. Biskupow, Dederkę Mińskiego, Bułhaka Brzesko Unickiego, Wołczackiego Tommassynskiego, Kłokockiego Sydyrzewskiego Sufragana Brzeskiego i Kossakowskiego Lorymanskiego Sufragana Kurlandzkiego. Nazaiutrz to iest dnia 17 listopada po odprawionych przez różne Zakony Wigiliiach i mszach SS. JW. Józefat Bułhak Biskup Brzeski obrządku Greko Unickiego z Kanonikami swoiemi i Klerem tak Swieckim iak Zakonnym zgromadzenia XX. Bazylanow spiewał Mszą S. z liczną assystencyą obrządkiem Kosciola wschodniego. Kazanie miał JX. Jhnatowicz Kaznodzieia przy Wileńskim Jmperatorskim Uniwersytecie a dnia 3go 18 listopada calebrował JW. Kłokocki Biskup Sydynewski Sufragan Brzeski Kazanie zaś mówił JX. Bonawentura Nossewicz ordynacyiny Katedralny Kaznodzieia: każdego zaś dnia Nabożeństwo zaszczycone było nader liczną przytomnoscią ludu i assystencyą cechow od Magistratu Wileńskiego przysyłanych. Zebranie się na ten smutny obchod; tylu Biskupow, duchowieństwa i obywatelow, dowodzi powszechnego uszanowania, miłosci, i nayżywszy szacunek, iaki ś. p. Pasterz łagodnością, dobroczynnością i wszelkiego rodzaiu cnotami w ciągu pracowitego i całkiem dobru publicznemu poświęconego życia sprawiedliwie sobie ziednał.

S. PETERSBURG V. S. d. 29 Listopada. Część naszey galerney flottylli, złożona z dwuch pływaiących bateryi, szesciu łodzi działowych i kilku mnieyszych statków, popłyneła do Jung Ferzunda. W ciągu dni czterech przeszło do Abo więcey 15 statkow przewozowych z prowiantem i narzędziami artyleryiskiemi· Z powodu oddalenia się nieprzyiacioł od brzegów rozkazano woyskom GL. X. Bagrationa i GL. Graffa Witgensztеyna rozeyść się na zimowe leże. GL. Tuczkow doniosł że woyska iego attakowane były dnia 30 przez Szwedow pod wsią Kaupinien: grenadyerowie z gwardyi Królewskiey pułku Sawalax, oraz strzelce Karelscy i Sawalaxcy mieli przeyść lasem ścieszkami od Wiereme do Jdensalmi, formować się w kolumnę i uderzyć na nasz środek, który złamawszy chcieli oderznąć straż przednią: o godzinie drugiey z rana forpoczty nasze postrzegły tę kolumnę, wszyskie woyska GL- Tuczkowa za pierwszym znakiem udały się na wyznaczone mieysca dla przyięcia nieprzyiacioł Uderzyli Szwedzi na brygadę GM. Rachmanowa ze wszelką natarczywością, lecz po sześciogodzinney bitwie, wprzód nim mogli dostać się do przedniey straży, zupełnie rozbici i w lasach rozsypani zostali. Stracili na placu więcey 200 zabitych; wzieliśmy w niewolę Maiora Malm, oberofficyerow 2, unteroficyerow 4 i 87 żołnierzy: zabito naszych Kapitana Libharta z pułku muszkieterskiego, Kapitana Marienowskiego, i Porucznika Molukowa; raniono Maiora Pole i Podporucznika Grygoriewa z tegoż pułku, Kapitana Chevalier de Lagarde z leybgwardyiskich strzelcow i Porucznika Petyna; żołnierzy zabitych i ranionych mielismy 170. Scigalismy nieprzyiacioł wiorst 7. GL. Tuczkow pochwala strzelcow leybgwardyi i brygadę Rachmanowa, którzy w tey bitwie celowali męstwem i szczegulnym porządkiem w porażeniu Szwedów.

WIEDEN d. 30 listopada. Cesarzowa do zdrowia powróciła i przyieżdza z Cesarzem do tey stolicy na dzień 1 grudnia z Ołomuńca. Nagle uzbraiaią i podnoszą fortyfikacye twierdzy Laybach Insurrekcya całey szlachty Węgierskiey iako też milicya Astryacka maią bydź urządzone przed nowym rokiem. Wiadomości z Konstatynopola donoszą że poseł Angielski Adair nie był tam przyięty i wysiąść na brzeg Turecki niepozwolono ie-

mu. Sułtan, W. Wezyr i cały dywan w ścisłych zwiazkach z Francyą chcą zostawać. Adair oświadczył więc Dardanelle i inne porty Tureckie zamkniętemi przez flotty Angielskie; wszakże nigdy Anglicy przełamać niepotrafią tych bateryow i twierdz iakie są w tey ciasninie założone naprawione i uzbroione. Kapitan Basza całą sciaga flottę do Bosforu maiąc w porcie stołecznym zimować: wydane są wyraźne rozkazy aby żadnego Anglika do kraiow Tureckich nieprzyimować: Posłanego Francuzkiego uroczyście za krzywdę iego przeproszono. Oboz Daud Basza rozpuszczony; spodziewaią się albowiem Turcy pokoiu. Regencya Algerska i Tunis pogodziły się, niepodpisuiąc traktatu zaręczyły sobie pokoy i woyny zaprzestały; maią weyść w scisłe przymierze z Królem Sardyńskim, którego porty dla ich handlu nader są wygodne.

Z wiadomości Hiszpańskich wiemy o podziale sił tego narodu. G. Romana dowodzi w północney części; G. Vives w Katalonii. Czynnosciami woiennemi rządzi Junta woyskowa złożona z 7 Generałow; wydała na druku wyraźne przepisy dla wodzow, aby unikali główney bitwy, i cofali się w stronę ze stratą nawet dla uyścia od walney rozprawy; w tenczas tylko mogą potykać się gdy mieć będą za sobą położenie mieysca, lub przemagaiącą siłę; zawsze iednak obowiązani prowadzić nieustanną walkę cząstkową; dzień noc i każdego czasu winni napadać na Francuzów, trwożyć, mordować, ze wszystkich stron na obozy, kolumny, i oddziały Francuzkie nasyłać strzelcow i iazdę. W ustępie zepsuć maią wszystkie mosty; gościńce przekopać, wąwozy zarzucić; wszystko uprowadzić i zniszczyć, zostawuiąc nieprzyiacielowi puste domy i gołą pustynię; armia sroldkowa koło Madrytu zebrana w liczbie 65 t. ludzi będzie formować woysko odwodowe mniey zdaie się dla obrony stolicy w potrzebie, lecz dla panowania w polu. Wyruszyły ze stolicy do pomienioney rezerwy regimenta piechoty i iazdy; pierwszych iest 6 każdy od 100 ludzi; drugich trzy, każdy od 670 koni. W skutek iednomyślnego postanowienia Junty szrodkowey formuią się wszędzie milicye od których Grandowie nie są wyięci; iedni tylko starce, kobiety, dzieci, oraz chorzy, są uwolnieni. Naybogatsze familie wywiozły swoie skarby do portow na okręty Hiszpańskie i Angielskie, na których w nieszczęśliwym rzeczy obrócie maią płynąć do nowego świata, gdzie szukać będą nowey oyczyzny. Skutkiem wypełnienia powyższych przepisow iazda Francuzka nie mogła dostać furażów i przeto znaczna część miała bydź odesłaną do Francyi. Rząd naywyższy odbywa posiedzenia swoie w Araniuez, Floryda Blanca prezyduie. Stanu Sekretarz Cevallos wydrukować kazał opisanie interessow politycznych Hiszpanii teraźnieyszych czasow. G. Angielski Stewart czyni przygotowania do opuszczenia Malty dla przeniesienia woyska swoiego na mieysce, z którego by mógł więcey szkodzić Francuzom, Margrabia Pontargo opusciwszy Bilbao złączył się z G. Black. Lizbona oświecona była trzy nocy na znak radości iaką maią obywatele, iż będą mogli oglądać powracaiący rząd dawnieyszy.

PARYZ d. 21 listopada. Kładniemy dzienniki armii naszey Hiszpańskiey trzeci dnia 13 i czwarty 15 w główney kwaterze Burgos pisane. Marszałkowie, Victor X. Belluno, Lefebvre X. Gdański, Soult X. Dalmacyi ciągle pędzą woysko Gallicyiskie od Bilbao uciekaiące. Pierwszy ciągnie na Espinosa, drugi na Villarcayo, trzeci okrążył przez Reynosa. G. Milhaud wtargnoł do Palencia na czele swoiey dywizyi iazdy; posłał iey oddziały w pogoń za artyleryą armii Gallicyiskiey do wąwozow pod Reynosa. Młodzi uczniowie Salamanki, którzy myślili o podbiciu Francyi, zapaleni wieśniacy którzy rabunek miast Bordeaux i Bayonne sobie wystawowali, widzą zawiedzione nierozsądne ich marzenia, i poznaią oszukanie swoie przez Mnichow, którzy im wmówili, że wszyscy święci, iacy się im pokazali, będą ich szeregi prowadzić. Rozpacz i trwoga naywiększa: opłakuią nieszczęścia, na które ich narażono; i tę walkę bez celu, do którey są wprowadzeni; złorzeczą tym fałszom, którémi ich uwiedziono.

Nasza Jazda okrywa wszystkie równiny Kastystylii. Zapał w całym woysku powszechny; żołnierze ubiegaią na dzień mil 14 i 15 bez zmordowania. Większe przednie straże iuż są nadrzeką Duro. Całe nadbrzeże między Bilbao i S. Ander iest z nieprzyiacioł oczyszczone. Nieszczęśliwe Burgos, narazone na wszystkie klęski miasta szturmem wziętego, okropnym strachem przeymuie. Xięża, Duchowni, mieszkańce, uciekli na pierwszą wiadomość o zaszłey bitwie, lękaiąc się żołnierzy Extremadurskich, którzy zatarasowawszy się wdomach bronić się mieli. Wpadli ci do miasta i zrabowali, za niemi weszli nasi żołnierze chcąc nieprzyiacioł z domow wyparować, żadnego mieszkańca iuż nie znaleźli. Ludzie podobni iak Stein, który w niedostatku woyska liniowego radzi pospolite ruszenie, powinniby przypatrzyć się tym klęskom i przeświadczyć się że ani pierwsze oprzeć się zdołaią naszym orłem, ani drugie zgotować mogą wielkie przeszkody woysku ćwiczonemu. Znaleźlismy w Burgos i okolicach wełny za 30 mill. frankow, wszystkie Jmperator sekwestrować kazał; wełna duchownych i osob należących do Insurrekcyi będzie skonfiskowana i nayprzód oddana w nadgrodę skrzywdzonym Francuzom: bo w Madrycie nawet, złupiono od lat 40 tam zamieszkałych; Hiszpanów ich Królowi wiernych ogłoszono za emigrantow; stracili swoie maiątki nayoświeceńszy i naytnotliwszy Minister Azanza, doskonały w marynarce Massaredo, naylepszy w Hiszpanii żołnierz Offaril; tych dobra z publicznego targu przedano. Campo Alange mąż szanowny przez swoie cnoty i maiątek, właściciel 60 t. owiec, Merinos, i 3 mill. dochodu, wszystkie utracił, cały dostatek poszedł na łup fanatykom. Rozkazał Jmperator skonfiskować towary Angielskie i osadowe przywiezione do Hiszpanii od czasu nastałey insurrekcyi. Dobrze uczynią kupcy Londyńscy posyłaiąc swoie towary do Lizbony Oporto i Hiszpańskich portow. Jm więcey ich przyszlą tym znacznieysza będzie dla nas kontrybucya.

Miasto Palencia prowadzone przez szanownego Biskupa z radoscią przyięło nasze woyska. Nie

cznie ono klęsk woiennych. Swięty Biskup wypełniaiący Ewangelii prawidła, prowadzony chrześciańską miłością, samą słodyczą tchnący, iest naywiększym Niebios dobrodzieystwem dla ludzi. Biskup zaś namiętnościom oddany, zapalczywy, mściwy, każący bunty i nieposłuszeństwo, zamieszanie i woynę, iest straszydłem od Boga rozgniewanego danym dla ludzi, dla obłąkania ich wpierwszym moralności początku. W więzieniach miasta Burgos, wielu było zamkniętych Xięży; pospólstwo wszystkich ukamienowało. Nieszczęśliwi, mówili do nich ludzie, wyście nas wciągneli do przepaści nieszczęść. Może iuż nieobaczemy naszych żon i dzieci. Nieszczęśliwi, Bóg was ukarze w piekłach za wszystkie klęski iakie sciągneliscie na nasze familie i naszą oyczyznę.

Jmperator odprawił wczora, 14, popisy dywizyi Marchand; na place wakuiące mianował nayzasłużeńszych Officyerow i unteroficyerow, dystyngwuiącym się żołnierzom rozdał nadgrody; mianowicie był kontent z tych woysk, które przychodzą prawie bez odpoczyńku od brzegów Wisły. Ney X. Elchingen z Burgos wyiechał. Dziś rano, 15, odprawił Napoleon popisy swoiey gwardyi na równinie pod Burgos, oglądał potem dywizyą G. Dessolles i mianował na wszystkie wakanse w tey dywizyi. Wszystko iest w ruchu; ważne gotuią się wypadki. Plany tylko mądrze ułożone daią skutek woyny szczęśliwy. Pomiędzy ieńcami znaleźlismy maiących przy guziku orła wywróconego i dwuma strzałami przebitego, z napisem, dla zwyciężcy Francyi. Smieszna ta chluba wyiawia współrodakow Don Qniszotta. Niemożna nalesć woysk podleyszych; równie są nikczemne w górach iak na równinie. Gruba niewiadomość; głupie rozumienie o sobie, okrucieństwo ze słabszem, chytrość i podłość z mocnieyszym, iest obraz który ciągle widziemy. Mnichy i inkwizycya zamienili tych ludzi w bydlęta.

Letkiey iazdy i dragonow 10 t. z 24 działami letkiey artyleryi ruszyło dnia 11 przeciw Anglikom, którzy mieli się znaydować się w Walladolid. Ci mężni ubiegli we dwa dni mil 34, lecz ich nadzieia zawiedzioną została. Weszlismy do Palencia i do Walladolid, ieszcze daley 6 mil postąpiliśmy, lecz nigdzie nieznaleźlismy Anglikow, oprócz nadziei i upewnienia o ich przybyciu. Zdaie się iednak niewątpliwą rzeczą iż iedna ich dywizya w Corogne wylądowała, druga weszła do Badaioz na początku tego miesiąca. Dzień, w którym ich znaydziemy, będzie uroczystym dla woyska Francuzkiego. Czy też nie skropią swoią krwią tego lądu, który pustoszą swemi intrygami, i wyłącznym dla siebie handlem! gdyby zamiast 20 t. było ich 80 albo 100 t. nauczyłyby się matki Angielskie znać klęski woyny i Rząd nieczyniłby igraszki z życia i krwi narodow lądowych! Machiawelizm Angielski użył kłamstwa naygrubszego, sposobow naypodleyszych dla obłąkania narodu Hiszpańskiego: lecz massa ludu iest dobra; Biskaia, Nawarra, Kastylia stara, część większa Arragonii dobrze myslą: ogulnie widzą Hiszpanie okropną przepasć; wkrótce złorzeczyć będą tym, którzy ich do niey pogrązaią, iako tylu klęsk sprawcom. Floryda Blanca naczelnik insurrekcyi, dawniey Minister za Karola 3, zawsze był głównym nieprzyiacielem Francyi a naygorliwszym Anglii stronnikiem. W ostatniey godzinie pozna może błędy polityczne całego życia. Ten starzec zaślepiony, zabobonny, dobiera za poufałych, samych mnichow fanatykow i naymniey oświeconych. Porządek iest przywrócony w Burgos i okolicach, przestraszeni w pierwszym momencie wiesniacy powracaią z ufnoscią do swoich domow i swoiey pracy.

Rożne listy Hiszpańskie z różnych miast pisane a przez Francuzów przeięte donoszą, że 2 t. Anglikow, strzelcow, artyleryi, woysk letkich, a wybornych żołnierzy w Corogne wylądowało pod dowodztwem G. Baird. Przy tem 600 piechoty i 700 iazdy wysiąć miało w tem porcie ze 147 statkow przewozowych. Widziano przed tym portem banderę Franzuzką dnia 10 od wieczora aż do rana. Dnia 27 wyszli z Corogne Anglicy dla złączenia się z Hiszpanami. Później wysiadł batalion gwardyi i 14 regiment; żołnierze maią piękną postawę: wkrótce póydzie ta dywizya za pierwszą do głównego woyska. Junta naywyższa rządu Królestwa unikczemniła wyrok generalnego Kapitana la Cuesta który rozkazał uwięzić niektórych Officyerów. Mianowała Generał Inspektorem piechoty liniowey letkiey czyli cudzoziemskiey Don Piotra Gonzales de Llamas a Jnspekttorem iazdy letkiey i liniowey Don Kamen de Villalba. D Pedro de Medinnetta będzie sprawował po dawnemu urząd Inspektora milicyi. Taż Junta ustanowiła dla karania zdrayców Hiszpanów i stronnikow Jmperatora Francuzkiego trybunał z Ministrow D Andre Lasanca konsyliarza Królewskiego, D. Ramon de Passada i Soto konsyliarza Indyiskiego, D. Joseph Justo Salcedo Admirała. D. [illegible] de L Lamas, D Pierremaria Ric, i D Antonio Seoana oraz D Justo Maria Jbar Navarro, który będzie Instygatorem. Ten Trybunał obowiązany pilnować postępkow poddanych Napoleona i iego familii; sądzić będzie ze wszelką praw srogością szpiegow i przyiacioł Francuzkich; tygodniowy Minister przyimować będzie wyznanie oskarżonych, i doniesienie swiadkow. W tey uchwale zastrzeżona iest różnica między członkami Junty Bayonskiey, którzy tam podpisali różne ustawy; ci którzy na pozor z musu przysięgli są ludzie honorowi i oddzielni od tych którzy tam działali i z Francuzami czynią.

Też listy przeięte zawieraią: że Anglicy do Badaioz pierwszych dni listopada nadciągać zaczeli, że ztąd działania woienne pewnieyszemi będą, że armia Extremadurska iuż ruszyła, przydać tu należy że to woysko przyszło na mieysce i zniszczone zostało. Daley piszą że pod dniem 5 t. m. regimenta Angielskie i trzy parki artyleryi tego narodu przybyły do Badaioz ciągnąc na Burgos. W Benawenta mieście prowincyi Leonu dnia 28 p. m. czekali Hiszpanie przybycia G. Romana i dwóch posłow Angielskich od trzech dni. Ten Generał dnia 3 t. m. w Madrycie został mianowany z powszechnym zaufaniem, za wodza woyska Gallicyiskiego, G. Black służyć pod nim będzie wszystko

dotąd pomyślnie dla Hiszpanow udaie się. Należy tu obiaśnić, że ani ieden ani drugi, ieżeli ieszcze żyią, niemaią iuż woyska żadnego, gallicyiskie iest tak zniesione iak Extramadurskie. Inne listy mówią o wygranych i przegranych bataliach, o ciągnących ze wszech stron woyskach, artyleryi, ochotnikach Madryckich pięknie i dobrze uzbroionych, o zaięciu wszystkich koni w Madrycie i okolicach nawet z pod karet pod leybgwardyą i artyleryą; o wysłani do Vera-Cruzu po pieniądze, o ukamienowaniu G. Pignatelli który miał zaprzedać swoie woyska Francuzom; o maiących przybydź 8 t. Anglikach i wiele pieniędzy.

Przysłał Jmperator prawodawcom 12 Chorągwi nieprzyiaciołom wydartych. Prezydent Fontannes na czele deputowanych z tego zgromadzenia miał audencyą u Jmperatorowey i u Matki Napoleona; którym złożył nayżyczliwsze tłumaczenie chęci zgromadzenia prawodawcow, i podziękowanie naywyższe. Kładniemy osnowę listu od Jmperatora pisanego „ Mości Panie Prezydencie zgromadzenia prawodawczego! w dni 15 od czasu zagaienia moiego posiedzeń waszego zgromadzenia wdarło pod Burgos woysko moie 12 chorągwi armii Extremadurskiey, w której były gwardye Hiszpańska i Walteńska; posyłam prawodawcom te znamiona iako dowody niezbite moiego dla nich szacunku i upoważenia. Proszę Boga aby miał Prezydenta w swoiey świętey opiece pisano w obozie Jmperatorskim w Burgos 12 listopada „ Po przeczytaniu tego pisma uchwalili prawodawcy wysłać Deputacyą na zaniesienie Jmperatorowi uroczystego dziękczynienia.

LONDYN d. 12 listopada. Ministrowie Angielscy odebrawszy od lądu wezwanie do pokoiu, natychmiast wysłali gońca stanu Mills do po- [illegible] ry w tytule nadzwyczaynego posła wyiechał z propozycyami do Sztokolmu, po odprawioney trzy godzinney rozmowie z Ministrem spraw zagranicznych Canning. Niema tam zabawić nad trzy miesiące lecz wielką maiąc sobie nadaną władzę, nader ważne uskutecznić może dzieła.

Jeszcze Sąd na GG. Dabrymple i Withelocke przeznaczony nie rozpoczoł czynności, czekaiąc na przybycie z Portugallii G. Burrard. Większa część swiadkow przybyło do Londynu. Admiarał Kotton i Spencer codzień są oczekiwani. Przyszło z Quebec 17 okrętow masztami i drzewem do budowli okrętowey ładowanych. Woysko w Portugallii, będące z pogorszeniem prawdziwych patryotow, niepotrzebnie tam zostaie bezczynne, nie niosąc pomocy sprzymierzeńcom; wynosi ono tam 30 t. G. Braddock teraz dowodzi. Posyłamy do Hiszpanii wiele iazdy, której Insurgenci naywięcey potrzebuią, będąc sami zupełnie słabemi w tey części woyska. Wiliers mianowany iest posłem w Portugallii.

FLORENCYA Stolica Toskanii d. 7 listodada Dokonczenia odezwy Arcy Biskupa Toskańskiego do Duchowieństwa „Spodziewam się że przewielebni w winnicy Chrystusa pracuiący wkażdym mieyscu czasie zawsze i szczegulnie u SS. ołtarzy oraz w Trybunale pokuty powtarzać będą swoim owieczkom te wielkiey wagi prawdy, które wdzisieyszym naszym położeniu koniecznie trzeba dać im poznać. Do tego obowiązani iesteście przez moie rozkazy 4 maia 18 i 27 lipca, oraz 3 sierpnia. Nadewszystko wrazaycie Duszom waszemu staraniu powierzonym, aby niesłuchały zbrodniczych namow, słowem lub pismem czynionych od osob zle myslących, nieprzyiacioł porządku publicznego i szczegulnego. Ponieważ te namowy wtrącą do przepasci nie tylko uwiedzionych, lecz i niewinnych obywatelow, a nas uczynią odpowiedzialnemi przed Bogiem, rządem i publicznością za ich wszystkie klęski. Tak postępuiąc nie będziecie sobie zarzucać żeście w potrzebie do trzody waszey nieprzemówili, i moich rozkazow nieusłuchali. Ninieyszy Mandat obwieszczony będzie u ołtarza w dni uroczyste, przytem wytłumaczycie ludowi iego zasady i przydacie co tylko rozstropność i mądrość radzić wam będzie w tak waznem zdarzeniu.

AMSTERDAM dnia dwódziestego pierszego listopada. Dokonczenie mowy Króla Hollenderskiego Lidwika do prawodawcow. „ Trafiemy do celu gdy opinia narodowa dopomoże, wszyscy czuć powinni święty obowiązek obrony kraiu, oraz przekonać się o tem nieodzownym porządku, iż rodzice ustępuią mieysca na tem padole dzieciom, którzy stawszy się oycami schodzą koleią zostawuiąc swoich następcow, z tąż więc równością i tym porządkiem iąc się oręża powinni i zastępować mieysca ubyłych; dziecię zatem od urodzenia wychowane będzie w stanie woyskowym dla uformowania dobrego zołnierza, maytka, a nadewszystko dobrego Hollendra. Obeydziemy się tym sposobem bez tey strasznej wam konskrypcyi, a woysko nieśmiertelne mieć będziemy. Trzeba mieć marynarkę dla obrony handlu i osad, woysko dla obrony kraiu i poskromienia zuchwałych. Złe są niektórych w tey mierze przesądy. Okropna woyna musi mieć swóy koniec, zakwitnie pokoy, za pomniemy na tenczas cierpienia nasze. Niech będzie narod przekonany, że święcie zachowam prawa, zwyczaie i ięzyk narodowy. Powtarzam iż niechcę konskrypcyi ani bankruktwa, których nie życzę, życzyć niemogę i nigdy nie będę. Żądam u całego narodu wytrwania, i aby mnie darował swoie zaufanie oraz przyioł te przekonanie że pierwsza nayświętsza powinność moia iest szczęscie i dobro Hollandrow.

Dla pociechy handlu Król Westfalski Hieronim wezwał Dyrektora wodnych kommunikacyi Wibeking do zrobienia planu kanału łączyć maiącego rzeki Weser i Elbę. Na wiosnę zacznie ten Monarcha kopać kanał większy od innych. Połączy morze północne z Baltyckim, zwiąże Wezer, Elbę, Odrę, Wisłę i Niemen; nim Holender popłynie aż do Rossyi. S. Petersburg, Memel, Wilno, Królewiec, Gdańsk, Warszawa, Wrocław, Drezno, Berlin, Hamburg, Bremen, Magdeburg, Cassel, i wszystkie prawie miasta Westfalii mieć będą wodną kommunikacyą. Dwa będą kanały z wodą na zapas; 11 szluz ułatwi całą robotę. Statki z 1000 cętnarow cię żaru pływać będą mogły.

DODATEK

w Wilnie w Drukarni XX. Piiarów.